

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ЯК ОДНА ІЗ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

**ТЕРЯНІК Діана, здобувач вищої освіти,
спеціальність 071 Облік і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет**

Анотація: У дослідженні проаналізовано роль та місце освіти у плані стратегічних цілей сталого розвитку та житті в світі новітнього часу, створення нового еволюційного типу людини за В. Огнев'юком, значення інклюзивного навчання для досягнення цілі якісної освіти та його необхідність.

Ключові слова: цілі сталого розвитку, освіта, homo educatus, інклюзивна освіта.

Глобальні зміни в економічній, екологічній та соціальній сферах нашого життя призвели до необоротних змін, які мають негативні тенденції до розвитку та можуть спричинити порушення планетарного масштабу. Через це наукове товариство ООН склало стратегічний план щодо збереження цілісності Землі та людства загалом. В ньому були зазначені 17 цілей сталого розвитку, які здатні забезпечити позитивні зміни в кожному із секторів впливу людини на природу, суспільство та економіку [1].

Однією з важливих цілей в соціальній сфері сталого розвитку є забезпечення людства якісною освітою. Так як зараз світ стрімко змінюється і набуває нових характеристик, людство має адаптуватися та у випадку кризи змогти протистояти негативним впливам. Для пізнання світу, набуття необхідних навичок й умінь в житті людина повинна бути обізнаною, мати свої погляди, думки й цінності та вміти їх практично застосовувати у процесі своєї життєдіяльності. За професором В. Огнев'юком, людина має стати новим еволюційним типом – homo educatus, тобто людиною освіченою; за працею вченого, такий тип сформований за рахунок природно-біологічного, соціального, інтелектуального та духовного розвитку та характеризується багатомірністю – здатністю до виконання великої кількості соціальних ролей – та усвідомленістю своєї відповідальності за сталий розвиток [2].

В плані ООН з основними цілями сталого розвитку зазначається, що головною метою вдосконалення освітньої складової є забезпечення якісною освітою всіх, не залежно від віку, гендерної та етнічної приналежності, інших особливостей, а також стану здоров'я. Актуальність цього питання є

підтвердженою дослідженням ВООЗ, в якому виявлено, що лише п'ята частина новонароджених є здоровими, а інші так або інакше мають психофізичні порушення [3]. У світовій практиці застосовуються нові методи для дітей, які потребують неформального навчання, бо в програмах для загальноосвітніх закладів особливих освітніх потреб не передбачено.

Інклюзивне навчання – система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників [4]. Інклюзивна освіта забезпечує дітям з особливими потребами певні переваги та має на меті знищення будь-якої дискримінації та створення необхідних умов для самореалізації та адаптації всіх дітей у соціумі. Міністерство освіти та науки України зазначає, що в Україні освіта дітям з особливими потребами є доступною: програма та методи навчання адаптовані до освітніх потреб цих дітей, вони можуть навчатися поруч з домом та мати повний доступ до якісної освіти [3].

У сучасному етапі розвитку суспільства сфера освіти потребує інновацій задля росту освіченості людей як у базових потребах, так і у необхідності підтримки сталого розвитку суспільства та планети в цілому. Для досягнення такої масштабної цілі необхідно задовольнити потребу у залученні в освітній процес всіх людей усіх категорій, в тому числі людей, які потребують допомоги. Як у світі, так і в Україні створюються осередки інклюзивної освіти для забезпечення всіх його учасників усіма умовами для повноцінного розвитку та навчання, виявлення та усунення проблем в інтелектуальному, соціальному та духовному розвитку.

Література:

1. 17 Цілей сталого розвитку / Global Compact: офіційний веб-сайт. URL: <https://globalcompact.org.ua/tsili-stijkogo-rozvytku/> (дата звернення: 30.10.2023 р.)
2. Огнев'юк В. Homo educatus. – Філософія. Політологія / Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, 2003. – Випуск 49-51. – С. 126-134.

3. Інклюзивна освіта / Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України: офіційний веб-сайт. URL: https://ispukr.org.ua/?page_id=331 (дата звернення: 30.10.2023 р.)

4. Просто про інклюзивну освіту / Міністерство освіти та науки України: офіційний веб-сайт. URL: <https://mon.gov.ua/ua/prosto-pro-inklyuzivnu-osvitu> (дата звернення: 30.10.2023 р.)

Abstract: The study analyzed the role and place of education in the plan of strategic goals of sustainable development and life in the modern world, the creation of a new evolutionary type of man according to V. Ognevyuk, the importance of inclusive education for achieving the goal of quality education and its necessity.

Key words: sustainable development goals, education, homo educatus, inclusive education.

**Науковий керівник – Олена ДОВГАЛЬ,
д-р екон. наук, професор,
завідувач кафедри економічної теорії і суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв**